

ניצוצי חיזוק ואמונה
מאוצר שיחותיו ומכתביו של הגאון הצדיק
רבי יעקב מאיר שעכטער שליט"א

האמונה רבו היהדות

פניני הפרשה

פתגמין קדישין ומרגניתין טבין
שנשמעו מפ"ק הגה"צ מורינו שליט"א
בשעה של קורת רוח ובשבילי דאורחא

מוצש"ק שמות שנת תש"ל לפ"ק

כתב מורינו שליט"א: מובא בפרשתנו כי יצחק אבינו נפקד בבנים לאחר שעברו עשרים שנה מחתונתו, כי נשא את רבקה בן ארבעים שנה, והוליד בהיותו בן שישים. ומעשה אבות סימן לבנים לא לצמצם את דעת הבורא יתברך שמו לדעתנו ח"ו, כי צריכים תמיד להאמין כי ה' מצמיח ישועות ואינו צריך לחוות דעתנו האיך לסדר אותו.

ושמעתי בשם רבי יצחק ברייטער זצ"ל בעל ה'שיר ידידות', שאמר בדרך צחות על הפסוק (תהלים קמה ט"ו) **"עיני כל אליך ישבור ואתה נותן להם את אכלם בעתו"**, שאותיות ש' (שמאלית) וס' מתחלפים, וביאר לפי זה: 'עיני כל אליך ישבור' - כולם אומרים לך סברות כיצד לזון ולכלכל, אבל 'אתה נותן להם את אכלם בעתו' כרצונך, כי רצון ה' הוא תכלית הטוב.

ב' וישלח ט' כסלו שנת תשל"א לפ"ק

כתב מורינו שליט"א: כי עיקר העבודה בעלמא הדין, להכיר למי החותמת ולמי הפסולי"ם. ולידע בברירות שיעקב הוא הבכור ולא עשיו, כי הגשמיות והדמים הרותחים מרמים את האדם ומטעים אותו כי עשיו הבכור, וע"ז הזהיר רביה"ק (שיחות הר"ן אות כ"א) 'את זה תקבלו מאתי די וועלט זאל אייך נישט אפנארן' [העולם לא יטעה אתכם], כי תכלית הטוב והתענוגים הם 'ואני קרבת אלקים לי טוב'.

צפרא דשבתא חיי שרה תשע"ד לפ"ק

אמר מורינו שליט"א: ידועים המדרש רבה (פ"ט פ"ח) **"יפה שיחתו של עבדי אבות יותר מתורתן של בנים"**, ומה היתה שיחתו של עבדי אבות, תפילה והודאה ועוד הפעם תפילה והודאה, אליעזר השתחוה להשי"ת על כל חסד, אף כשהיה 'לבדו' בין עובדי עבודה זרה ולא התבייש מהם, וכך צריכין לחנך את הבנים להתפלל ולהודות על הכל.

ושמעתי מהאדמו"ר ממשכנות הרועים שליט"א, שאמר בשם זקינו היהודי הקדוש מפרשיסחא זצ"ל, כי המברך בכוונה ברכת 'שהכל ניהו בדברו' ממתיק את הדינים 'מכל העולם'.

לאור המצב - צפרא דשבתא ויצא תשע"ד לפ"ק

בקידושא רבה אמר מורינו שליט"א: אנחנו חיים בעולם שרבו שם הבלבולים והטומלען, והאדם יכול עם פאליטיק אחד לעבור כל שנותימי חייו רח"ל בלי להתבונן במה הוא מבלה את ימיו, והסלאנימער רבי, רבי שלום נח ז"ל אמר בעת שהיה מלחמה, ודרך של בני אדם בעת הזאת לשמוע חדשות ולספר חדשות ובזה מבלין הזמן היקר, ואמר לי אז: התבונן בעוד עשרים שנה, האם ירצה אחד לספר לחברו חדשות של עכשיו, האם היא אינטערסירט לשמוע, בודאי לא. אבל 'תוספות' שכבר נתחבר לפני אלף שנה עדיין לומדים בתשוקה גדולה, וע"כ הוא פסידא גדולה לבלות זמן היקר בדברים של מה בכך, אשר קיינער וועט נישט זיין אינטערסירט אין דעם לאחר זמן. ובאמת גם על זה צריכין להתפלל, שלא להתבלבל ולא להימשך מכל הרוחות הסוערות בימים הללו, אלא לזכור התכלית על מאי אתינא להאי עלמא.

"טוב עין הוא יבורך"

מלא כל הארץ כבוד

בדורינו אלה צריכים התחזקות יתירה, כי יקרה כמה פעמים שהאדם נופל ממדרגותיו, ומן השמים מדחין אותו בגלל עוונותיו, וכמש"כ רביה"ק (ספר המדות ערך אמונה אות כ"ב) ז"ל: **הפשע מכניס כפירה באדם** עכ"ל.

אבל זאת צריך למודעי כי מתוך צרה אפשר להמציא פדות ורווחה כי גם הכפירה שנכנסה בלבו רח"ל הוא ג"כ מן השמים, ואת הכל עשה ה', ובהמצאו דרשו את השם בקשו פניו תמיד גם לעת כזאת, מן המצר קראתי י-ה, כי ממלא כל עלמין הוא ואף החלל שמתהווה באדם בעת ששוכח את השגחתו יתברך לכמעט קט רגע גם את זה ברא אלוקים, וכבר האריך בענין זה רביה"ק בליקוטי מוהר"ן (מאמר בא אל פרעה, סימן ס"ד), ובכן אין מנוס ממנו יתברך וגם כי תרד שאול ח"ו, אין השאול בית מנוס, **"ואציעה שאול הנך"**.

ומתאמרא משמיה דהרה"ק ר' מאיר מפרעמישלאן זי"ע, שפעם התאונן יהודי אחד בפניו על המחשבות והקושיות המבלבלים אותו ומטרידים אותו מהאמונה הטהורה, ענה ואמר לו ר' מאיר'ל, בפיוט אקדמות אומרים, **דברי השי"ת ברא אל העולם, וטרי** והוא ממשיך להנהיגה מאז ועד אתה, **עדי לקשטותא** על אף כל הקושיות שמקשים עליו יושביה דרי ארקא, ואין שום נפקא מינא בכל אלו הקושיות, עכ"ל.

ודבריו הקדושים - אם כי נראים פשוטים, כוונה עמוקה מכילים, כי אמנם הקב"ה ברא את הקושיות שמקורם בחלל הפנוי שנברא לצורך קיום העולם, ועליהם אמר הכתוב ראה נתתי לפניך היום את החיים ואת הטוב ואת המות ואת הרע ובחרת בחיים, **בחר ללכת בדרך החיים, אל תלך למות, אל תשקע בקושיות!! תן מנוח ומרגוע לנפשך! מקושיא אין מתים!** ידוע תדע כי לכל קושיא יש תירוץ או שאיננה בגדר קושיא כלל, וממילא אין אתה מחוייב לקבל תירוץ עכשיו ברגע זה, אכן כשירחם עליך הבורא יתברך ויפתח לך עיני השכל תראה שאין כאן קושיא כלל, ולא היתה מעולם קושיא.

כי כאמור עצם הקושיות הם גם כן בריאה של הקב"ה, ויסודם מהחלל הפנוי שהיה נצרך למען התחלת הבריאה, אבל לטובתנו הנצחית הוא לא להתעסק בהם וייטב לך, וזה אפשר להעמיק בעומק תירוץ של הפרעמישלאנער לאותו יהודי בעל הקושיות (מתוך ספר יומם שנת תשע"ג).

ובכן הבה נתחנן אל ה' **'וטרי עדי לקשטותא'** ינחניו במעגלי צדק, בל ימוט אשורינו מהקושיות והפירכות.

בעד עמך רחמים שאל

ואמרתי עם לבבי לעורר במה שכתב רביה"ק בליקוטי מוהר"ן (קמא סימן ק"א) שעל ידי אמירת 'תיקון חצות' יכולין לפרש שיחתו את כל אשר עם לבבו כמו על ידי התבודדות. כי מסתמא אין אומרים חצות על העבר, ועיקר אמירת חצות הוא על מה שנעשה עכשיו עם האדם, **וכשיאמר חצות בבחינה זו, יכולין למצוא כל אשר עם לבבו בתוך אמירת חצות.**

ואם כן הוא עצתי שטוחה להתפלל בעת רצון זו על כל הכלל כולו, ועד"ז יתקבלו התפילות באין מפריע שהמתפלל על חבירו אין מעיינין בדינו שהרי לא בעד נפשו בא כי אם גם בעד נפש חבירו ונפשות עמו, **בעד עמך רחמים שאל, ובתוכם יכול גם את עצמו כי הלא יהודי הוא ובתוך עמו יושב ובכלל ישועתם יושע גם הוא,** כי המוציא בן הגבירה יוציא גם בן השפחה.

ובאמת רק באופן זה יתגדל ויתקדש שמיה רבה, על ידי שכל הכלל כולו בלי שום יוצא מן הכלל ימליכו ויחדו, כי הוא לבדו ואין בלתו, ובכן בקשה על הכלל הוא בקשה עמוקה למען כבוד שמו המחולל בין העמים.

וכדבר הזה כן הוא גם באמונה בהבורא יתברך שכל אחד יוכל להגיע למדרגות גדולות ממש באמונה, ודבר זה גופא תלוי באמונה שצריכים להאמין בזה, ובזה יזכה גם הוא לטעום עץ החיים וליהנות מזיו אור האמונה, לאור באור החיים.

ויתירה מזו כי בהטיבו את מעשיו אשריו ואשרי חלקו שיזכה ויכריע את כל העולם לכף זכות, ויושפע שפע רב אך ורק בזכותו שהתקרב אל השם, וכמו שאמרו בגמרא (תענית ט' ע"א) שהקב"ה מוריד מטר להרות מדינה שלימה בשביל יחיד אחד הנמצא בה, וכן אמרו (עיי' ב"ק צב ע"ב, ובראשית רבה פרשה נ"ג), **"וה' פקד את שרה"**, שנפקדו כמה עקרות עמה, מה מאוד גדלה כוחו להשפיע על ידיו שפע רבה ועצומה על כל העולם.

[אגב מדי דברי בענין הורדת גשמי ברכה, אזכיר מה דדכירנא כד הוינא טליא שקודם שהתחילו להיזהר כאן בארה"ק בשמירת שמיטה היה כאן כל השנים עצירות גשמים איום ונורא, ומעת שהתחילו להתעורר בענין זה הוקל המצב והתחילו לירד גשמי ברכה בשפע, ובכל עת שהתעוררות הולך ומתגבר, לעומת זה עולה טיפיים לקראתנו להשקות ארץ עיפה, ואף הפושעים על כרחם יענו אמן כי רק זכות שמירת שמיטה הוא הנותנת וגורמת לירידת גשמים, וראו כולם כי אלוקינו הוא משלם שכר טוב ליראיו, כן יעזור השם גם להלאה, לתת לנו חיים חן וחסד וברכה והצלחה].

והלא כך ביקש רבי נתן ז"ל בתפלתו **'כל היהודים אף הגרוע שבגרועים יושע במה שצריך'**, ובזכות הטובת עין להתפלל גם על הכלל כולו, מזה גופא נצמח ישועה, מן השמים אמן יענו על תפלתו.

וזה ביאור מה שאמרו חכז"ל (שבת יב ע"ב) לומר לחולה המקום ירחם עליך בתוך חולי ישראל, כי בהיכלל תפלתו יחד עם תפלה בעד כל הכלל ישראל, הישועה קרובה לבוא.

וכשיתפלל גם על אחרים אז **טוב עין הוא יבורך**, וכיון שהוא טוב עין ומתפלל גם על חבריו שיוטב להם, ובפרט כשממשיך טוב עינו למרחוק להתפלל על כל הכלל כולו, בוודאי גם הברכה תתרבה ותתפשט עד בלי די.

להודיע לבני האדם גבורותיו

זה עתה ראיתי בספר שי"ל מקרוב ילקוט מיוחד לדברי חיזוק (אז תתחזק-קריית יואל), ובדיבור הראשון בפתיחת הספר שם פי' בשם צדיק אחד כמדומה בשם הר"ר ברוך'ל (הובא בספ"ק בוצינא דנהורא דף קכ"ט) **"להודיע לבני האדם גבורותיו"** - **'מען זאל דערציילן דעם מענטשן זיינע כוחות'**. כי האמת הוא שכל אחד ואחד ממש מכיל בקרבו כוחות נוראים ונפלאים, וצריכים רק לעוררם ולהשתמש עמהם בדרך הישר.

פניני המכתבים

מכתבי הגה"צ מורינו שליט"א לאור הזמן והפרשה

י"ב"ה יום ג' חיי שרה תשל"ט ירושלים ת"ו בב"א

שלום רב לידידי חביבי ר' ... שליט"א ושלמיה ישגא לחדא

דע שכותב שורות אלו הוא היחידי שמבין את צעריך הנוראים בעת צרה, וכואב לי מאד כאבך. תאמין לי שאני מרגיש מאד לא טוב בגלל מצבך, וה' ירחם עלי ועליך. אין אני מדבר אליך על שעה שאתה רגוע, כי אם בשעה שהעולם חשך בעדך ואתה מרגיש טעם מר ממות, ומבולבל ושבור לחסיסים...

דע שאין לך שום מקום לברוח שמה, לא בעולם הזה; לא בארץ ישראל, לא באמריקא, לא באפריקא וכו' ולא בשום עולם, ולא בעולם הנשמות

שהייסורים הם שם יותר ויותר, כמו שכתוב **"אנה אלך מרוחק ואנה מפניך אָבְרָחָה. אם אֶסֶק שָׁמַיִם שָׁם אֶתָּה וְאֶצִּיעָה שָׂאוֹל הַנֶּחַד"** (תהלים קלט, ז-ח), אלא נעם אריין די ביטערע רפואה וואס מ'גיט דיר מלמעלה און וועסט אי"ה געהיילט ווערן [קבל את הרפואה המרה שנותנים לך מלמעלה ותעלה לך רפואה אי"ה]. כמה רפואות כאלו עוד לפניך לא נגלה לְפָנַי כי אם לפני הבורא והמנהיג את העולם.

1. ספר אוסף מכתבים מכתב קצ"ה.

מה שסיפרתי לך מרבי מאיר שפירא מלובלין זצ"ל - סיפר לי לפני כמה שבועות איש חשוב מלובלין, ששמע מאיש נאמן שהיה בן בית אצל רבי מאיר הנ"ל, שחי אתו יחד, שביום היה רבי מאיר איש חי רב פעלים וסובב את העולם, ובלילה היה שבור ורצוץ ועצוב, וגנח ובכה כל הלילה. משמע שהיה לו כח לדחות את הדברים המעיקים לזמן מסויים.

אתה יכול להסתגר בחדר מיוחד שנעלם מעיני כל חי ולהכות את ראשך בקיר וכדומה, וקודם זאת, התרחץ והתקשט וסלסל את השערות, וקבל את כל אדם בסבר פנים יפות, אף אם הפנים חוורים והראש שבור על שברי שברים, והלב קרוע ומורתח, צוריסן און צופליקט, והצער בוער עד לב השמים. ולא לחשוב שום דבר כי אם לקבל את הצער הנגזר. ואין שום עצה אחרת, ולא תחפש עצות אחרות כי לא נמצאים, ודוקא ע"י עצה זו נמתק הצער, ואתה מזדכך עד עמקי עמקים. ועל ידי זה בסוף הכל יתהפך לטובה ולברכה בזה ובבא.

והכלל והעיקר שלא תעשה שום דברים חיצוניים, ולא פעולות מה שהצער דוחף אותך לעשות, כי אם כנ"ל. וזאת היא העצה הכי פשוטה, והכי מועילה וממתיקה, ומרפאת את הגוף והנפש, וממשיכה כל הישועות בלי שום ספק.

כל זה מה שפלט הקולמוס בעזרת השי"ת ואקוה בשם השם...

וזה שמ"י

יעקב מאיר שכטר

ניצוץ אחד

ניצוץ קודש ממאמרי ומכתבי הגה"צ מוריני שליט"א

לשמירת הברית אי אפשר לזכות רק ע"י תמימות, 'תמימות' פירושה בלי חשבונות, 'אלקיני שונא זמה', ועלי להתרחק ממנה כמטחוי קשת!

הגליון נתנדב לע"נ רבינו יואל בן חנני' יו"ט ליפא זי"ע

כל אדם על ידי שיהיה רגיל באמירת תהלים 'עכ"ל, וזהו אחד מתקוני הנפש שיכולים לזכות ע"י ספר התהלים.

ובספר רשפי אש (אות קנד) ז"ל: ראה שני אנשים שהיו אצל מרן הבעש"ט הק' זצ"ל, ועל אחד מהם אמר הבעש"ט הק' שזכה למדריגה ע"י אמירת תהלים, עכ"ל.

וראיתי בספר הק' בית ישראל (וישב תשל"ז) בשם החידושי הרי"ם זי"ע עה"פ **"שמע ה' קול יהודה"** שזה מרמז על ספר תהלים, ושדוד המלך ע"ה התחזק בהשי"ת בכל המצבים ברוחניות ובגשמיות, וזהו **"ואל עמו תביאנו"** להביא תפילותיו והתחזקותו לכל בני ישראל.

רבינו כותב בליקו"מ (ח"ב סי' ז) שי'סליו' הוא ראשי-תיבות **'וירא ה' כ"י ס"ו לראות'**, וזה נמשך אז ע"י משה, שבעת חשכת הגלות יהיה לכל אחד כח לדחות את החושך על ידי האור שמאיר לכל אחד במקומו ע"י איזו בחינה שיהיה, כגון ע"י קצת לימוד התורה, על ידי קצת תהלים, על ידי קצת קדושה ואמונה בכל עת וזמן כפי ענין המתאים אז.

ואל עמו תביאנו

אמירת תהלים מיוחד לכל אחד ואחד מישראל ולכל מצב ומצב שהוא, כמובא במדרש שוחר טוב (מזמור יח) 'ר' יודן בשם ר' יהודה אומר, מכל מה שאמר דוד בספרו כנגדו וכנגד כל ישראל וכנגד כל העתים אמרו, עכ"ל.

ובלקוטי הלכות (ערה ד' ט"ז) כתב ז"ל: 'ספר תהלים שהוא מלא צעקות וזעקות ושוועות ותחינות ובקשות ותפילות להשי"ת בכמה וכמה מיני לשונות ומליצות קדושות הנאמרים ברוח הקודש הכוללים כל באי עולם עד אשר לא נמצא שום רשע ובעל עבירה בעולם שלא יוכל למצוא את עצמו בספר תהלים הכולל כל באי עולם בכל הדורות ובכל המדריגות שבעולם מראש ועד סוף עד תכלית הירידה שאין ירידה אחריו רח"ל וכו', וכמו שכתב רביה"ק (בלקו"מ ח"ב סי' עג) שתהלים מסוגל לתשובה ופוחת לכל אחד את השער של תשובה השייך לו, ומאירים לו האות שבמ"ט אותיות שבשמות שבטי ק"ה השייך לו, שכל זה יכול לזכות